

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00016

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 16 ก.ย. 2556	ปีที่ 44	ฉบับที่ 15689	หน้า 5
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

มรดกภาษาชน

ฟ้า(2)

ฟ้าผ่า

ฟ้าผ่า เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากอิเล็คตรอนจำนวนมากเคลื่อนระหว่างเมฆกับพื้นโลก ทำให้เกิดพลังงานสูงมาก จนสามารถทำลายสิ่งกีดขวาง เช่น คน สัตว์ ต้นไม้ บ้านเรือน ตลอดจนอาคารสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากคำว่า “ฟ้าผ่า” แล้ว ยังมีคำที่พ้องความหมาย (Synonym) กับฟ้าผ่า อีก คือ “ฟ้าเฝียะ” และ “ฟ้าฟาด” โดยความหมายอาจมีความแตกต่างเล็กน้อย กล่าวคือฟ้าเฝียะ เป็นคำแสดงอาการของฟ้าผ่าว่ามีเสียงดังเฝียะ! ขณะที่ฟ้ากำลังผ่า และฟ้าฟาดเป็นคำแสดงให้เห็นว่ามิภาพสายฟ้าเป็นเส้นวับแปรบขึ้นเสมือนฟาดลงมาจากฟ้าขณะที่ฟ้ากำลังผ่า แต่ถ้อยคำก็ตามคำทั้งสามคำก็สามารถใช้ในความหมายเดียวกันได้

เรื่องของฟ้าผ่า ในประวัติศาสตร์ล้านนา เชียงใหม่เคยสูญเสียพระมหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ คือ พญามังรายองค์ปฐมกษัตริย์ของล้านนา พระองค์ทรงต้องอสุนีบาต ณ ตลาดกลางเมืองเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 1860 ขณะทรงพระชนมายุ 80 พรรษา ดังความจากตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูกที่ 3 ตอนหนึ่งว่า “เจ้าพระยามังรายอยู่เสวยราชสมบัติ ใน

เมืองเชียงใหม่... トラบอายุได้ 80 ปี ก็จัดไปสุปรโลกพายหน้าด้วยวิปากผละ ตายฟ้าผ่าที่ตลาดเชียงใหม่กลางเวียง สกราชได้ 679 ตัว ปีเมืองไล่ หั้นแล”

ความเชื่อเรื่องฟ้าผ่า

ในตำรา “อุบาทว์แปดจำพวก” ของวัดมหาวัน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนกล่าวถึง

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 16 ก.ย. 2556	ปีที่ 44	ฉบับที่ 15689	หน้า 5
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

ปรากฏการณ์ฟ้าผ่าที่เชื่อว่า “ต้องอุบาทว์”ไว้ดังนี้

- ฟ้าผ่าลงแผ่นดิน
- ฟ้าผ่าลงประตูบ้าน ประตูเรือน
- ฟ้าผ่าปราสาทราชวัง
- ฟ้าผ่าหอเวทดา
- ฟ้าผ่าโรงช้าง โรงม้า
- ฟ้าผ่าสัตว์เลี้ยง
- ฟ้าผ่าต้นไม้
- ฟ้าผ่าไร่นา

ทั้งหมดนี้ ถือว่าต้องอุบาทว์พระอินทร์ ควรประกอบพิธี “ส่งอุบาทว์” เพื่อบูชาสังเวทเทพเจ้าที่อยู่ประจำทิศตะวันออก ซึ่งพิธีนี้ต้องจัดเตรียมเครื่องบัตร์พลี ประกอบด้วย อาหารคาวหวาน หมาก-พลู บุหรี่ ธูปเทียน ดอกไม้ ข้าวสุกสีดำ แดงและเหลือง ประกอบพิธีพร้อมกล่าวพระคาถาทำนํ้ามนต์ด้วยบทอาคม ว่า

โอม ประวะทิสะ อินทเทวะตา

สะหะปะริวารา อาคัจฉันตุ ปะริภุญชันตุ สวาหาย

โอม สัพพะทุกขา สัพพะภะยา

สัพพะโรคา สัพพะอุปัททะวา วินาสายะ

โอม อินทเทวะตา สะทา รักขันตุ

สุรักขันตุ สวาหะ สวาหายฯ

นอกจากนี้ตำราดังกล่าวยังบอกว่า หากฟ้าผ่าบ้านเรือนก็ถือว่า ต้องอุบาทว์พระวรุณ หรือ อุบาทว์พระสุวัณณ์ ซึ่งต้องประกอบพิธี “ส่งอุบาทว์” บูชาเทพเจ้าประจำทิศตะวันตก ด้วยเครื่องสังเวทเหมือนอุบาทว์พระอินทร์ ต่างแต่มนต์คาถาที่มีข้อแตกต่างเพียงเล็กน้อยดังนี้

โอม ปัจฉิมะทิสะ วะรุณะเทวะตา

สะหะปะริวารา อาคัจฉันตุ ปะริภุญชันตุ สวาหาย

โอม สัพพะทุกขา สัพพะภะยา

สัพพะโรคา สัพพะอุปัททะวา วินาสายะ

โอม วะรุณะเทวะตา สะทา รักขันตุ

สุรักขันตุ สวาหะ สวาหายฯ

(อ่านต่อวันจันทร์หน้า)

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบจากเว็บ <http://www.chiangraifocus.com/forums/index.php?topic=286210.0>)